

Тримуючись такого плану, автор і застановляє ся на селах і місточках, що лежать над Случю та її допливами, починаючи від жерел Случі та спускаючи ся в низ до устя її в Горинь, себ то на протязі 464 верств. Місцевостий описано коло 40, але односторонно. В більшості справа ограничує ся сухим перелічуванням по черзі властителів місцевости, часто з нудним вичисленням різних титулів їх. Описують ся тільки двори й костели, описів иньших будинків або памяток старовини ми не знаходимо. Дотикаючись економічного стану сеї частини Волині, автор лише коротко говорить про значінне (колишнє) Случі з сього погляду, і потім інтересуєть ся виключно панським господарством; про місцеву людність, окрім одних офіціальних дат про число людности якої небудь місцевости, ні слова. Взагалі, в книжці нема нічого, що не дотикаєть ся польської шляхти; говорячи-ж про шляхту, д. Власт завсіді держить ся похвального тону, через те, згадуючи про різні історичні події, звязані з описуваними місцевостями, автор спиняєть ся лише на тих, що дають йому нагоду (не рідко з великими натяжками) просьпівати дітірамбтій шляхті.

Що до фактів, подаваних автором, то нового тут нема майже нічого: серед небагатьох жерел, що на них покликуює ся автор, найчастійше подибуємо — „Słownik geograficzny“. При певних умовах, запевне було-б цікаво і те, що автор „чув за молоду“, але таких споминок подибуємо в книжці дуже не багато, тай то про факти, що не значать нічого. Дуже мало й дат, що характеризують умови суспільного життя; все, що тут розкажуєть ся — загально звісно, а через те автор помяяєть ся в своїх надіях, кажучи, що сї дати пригодять ся на будущину для ісгорії суспільних порядків Волині другої половини сього столітя. Але неважаючи на тенденційність, що нею пройнята вся книжка, автор заслужив ся тим, що зібрав укупу роскинені звістки по місцевостям і через те отся праця може бути користна, яко справочна книжка. Книжка видана гарно, до неї додані види костелів у Любарті й Полонім, але нема карти, що в таких виданнях доконче потрібна. *М Кн.*

Алексе́й Веселовский — Западное вліяніе въ новой русской литературѣ, 2 перероблене виданнє, Москва, 1896, ст. VI+253.

Статі д. Ол. Веселовского з історії нової російської літератури друковали ся в російській часописі „Вѣстникъ Европы“ ще в 1881.--82 р.; окреме виданнє вийшло в 1883 р. а тепер ми маємо друге — побільшене, з декотрими відмінами.

Мета отсеї книжки — в популярній формі схарактеризувати вплив східно-європейських літератур на розвій російської. В коротенькій пе-

редмові автор знаємить з сьогочасними выводами науки про взаємний вплив літератур, як в загальних напрямках і поглядах, так і в поодиноких темах, і підносить, — на се не раз потім він вказує в аналізі діяльності поодиноких письменників — що запозички не можуть знищити самостійного розвитку літератури, що по роках „вчення“ наступають роки самостійної літературної творчости і окрім того в самім оброблюванню запозиченої теми визначаєть ся індивідуальність автора і його народу.

В першій розділі д. В. коротенько оглядає російську літературу перед-петровського часу і між иньшим в загальних рисах на стор. 23—25 характеризує значінне України, її літератури й науки XVI—XVII в. в історії духовного розвою тогочасного російського суспільства. Переходячи з другого розділу до історії нової російської літератури (II—V), д. Веселовский застановляєть ся над впливом загальних літературних напрямів на російську літературу, аналізує літературну діяльність поодиноких письменників та вказує західно-європейські елементи як в літературних поглядах; так і в окремих сюжетах.

Для нас тут цікава характеристика В. Наріжного і М. Гоголя; се був, каже Д. Веселовский про В. Наріжного, гарний оповідач, przypadково він робить щасливі спостереження і вже має більш чи менш оброблену мову; свою Україну він знав вздовж і впоперек, де, подібно як його попередник Лєсаж — він описував різні закутки народного життя, а в глузуванню над прихильниками старовини він виявив з себе прихильника нової культури (ст. 155—156).

Що до Гоголя, то д. Веселовский вказує, який вплив мала на його західно-європейська література, потує декотрі з творів, які Гоголь міг знати і які могли вплинути на його (між иньшим вплив Дон-Кіхота виявив ся в ідеї про „Мертві Душі“) і характеризує загальну літературну діяльність Г., застановлюючись досить широко на моменті, що мав величезне значінне в житю й діяльності Г., на крізі 40-х років.

О. Г—ий.

Л. Майковъ — Малорусскій Титъ-Ливій. Историко-литературные очерки, Спб., 1895, ст. 273—291).

Отся статя д. Майкова се перерібка обговореної в своїм часі на сторонах Записок (т. IV) рецензії брошури Горленка: Изъ історіи южнорусскаго общества, де д. М. дав перегляд питання про автора Історії Руссов і характеристику нових поглядів в отсім питанню: і тут як і в рецензії автор не цілком згоджуючись з Горленком в питанню про Історію Руссов, висловляє гадку, що Полетики — батько й син працювали коло сього твору, що Полетика-син з почутя кохання